

در پی چالش‌های اخیر در تأمین سنگ آهن کارخانه‌ها، نشستستی مشترک میان مدیران عامل شرکت‌های معدنی و مسئولان دولتی به میزبانی استانداری خراسان رضوی بر گزار شد. علی رسولیان، مدیر عامل شرکت فولاد سنگان، در این جلسه امنیت زنجیره فولاد کشور را وابسته به استمرار فعالیت پهنه معدنی سنگان دانست و بر ضرورت نوسازی تجهیزات و تسریع در سرمایه‌گذاری‌های جدید تأکید کرد. وی با اشاره به کشف ذخایر غنی و عمیق تر در این منطقه، خواستار تغییر سیاست‌های حمایتی متناسب با جایگاه راهبردی سنگان شد. در شرایطی که تأمین سنگ آهن مورد نیاز کارخانه‌های یک چالش تبدیل شده است با پیگیری‌هاوتلاش‌های فولادسنگان جلسه‌همانگی با مسئولین وزار تخانه‌ها و مدیران عامل شر کت‌های صنعتی و معدنی، به میزبانی استاندار خراسان رضوی برگزار شد.

علی رسولیان، مدیر عامل شرکت فولاد سنگان، در نشست با حضور غلامحسین مظفری، استاندار خراسان رضوی، با تأکید بر نقش راهبردی منطقه سنگان در امنیت زنجیره تأمین فولاد کشور، اظهار کرد: نگاه ملی به ظرفیت‌های معدنی خراسان رضوی باید متناسب با جایگاه واقعی این استان در اقتصاد معدن و فولادباز تعریف شود.

وی گفت: امروز بخش قابل توجهی از ذخایر سنگ آهن کشور در منطقه سنگان قرار گرفته و آینده توسعه صنعت فولاد ایران بیش از هر زمان دیگری به استمرار فعالیت و توسعه این پهنه معدنی وابسته است. رسولیان افزود: اگر قرار است خراسان رضوی به عنوان یکی از مهم‌ترین قطب‌های تأمین مواد اولیه زنجیره فولاد کشور ایفای نقش کند، لازم است سیاست‌های حمایتی، تصمیمات اجرایی و فرآیندهای

گزارش

اگر در دهه‌های گذشته از یک مدیر ارشد در صنعت فولاد می پرسیدند که مزیت رقابتی شرکتش در چیست، احتمالا به دسترسی به معادن غنی سنگ آهن، کوره‌های بلندتر یا نیروی کار ارزان اشاره می کرد. اما امروز، در اتاق‌های هیئت مدیره شرکت‌های بزرگ متالورژی جهان، بوی زغال سنگ و گندله به مشام نمی رسد؛ بلکه صدای پردازشگرهای اپری و سرورهای عظیم داده استست که آینده این صنعت را تعیین می کنند. داده کاوی صنعتی، دیگر یک مفهوم متعلق به سیلیکون ولی نیست؛ بلکه به سلاح اصلی استراتژیک در یکی از حسنتی ترین صنایع جهان تبدیل شده است. آنچه صنعت فولاد در عصر حاضر با آن روبرو شده است: تغییر رویکرد از تولید مبتنی بر ظرفیت فیزیکی به تولید مبتنی بر هوشمندی داده‌محور است.

برای بیش از یک قرن، پیش‌بینی بازارهای متالورژی ترکیبی از تحلیل‌های اقتصاد کلان و شهود مدیران کهنه کار بود. اما شوک‌های پیاپی زنجیره تأمین در سال‌های اخیر نشان داد که شهود انسانی در برابر پیچیدگی‌های مدرن می تواند خلع سلاح شود. در اینجا داده کاوی به عنوان یک ناچی وار دمیجان می شود.

الگوریتم‌های پیش‌بینانه امروز تنها به داده‌های بورس فلزات لندن یا گزارش‌های ماهانه تولید جهانی اکتفا نمی کنند. آن‌ها روزانه ترابایت‌ها داده خام و نامتجانس را می‌بلعند؛ از تصاویر ماهواره‌ای ترافیک کشتی‌های فالمر در بنادر استرالیاور بزرگ‌گرفته، تا الگوهای مصرف برق در کارخانه‌های خودروسازی آلمان و چین، و حتی تحلیل حساسیت در اخبار سیاسی بر تب‌طاب تغییرات تعرفه‌های کرین، همه‌را صدمی کنند. این شبکه‌های عصبی قادرند سیگنال‌های ضعیفی را شناسایی کنند که پیش از این نادیده گرفته می‌شدند. برای مثال، افت نامحسوس در سفارشات قطعات ماشین‌آلات سنگین در یک منطقه خاص، می‌تواند توسط مدل‌های داده کاوی به عنوان یک شاخص برای کاهش تقاضای فولاد ساختمانی در سه ماهه آینده ترجمه شود. این بینش به شرکت‌های بزرگ فولادسازی اجازه می‌دهد تا تولید خود را پیش از وقوع شوک قیمتی تعدیل کنند و از آسیب‌های سنگین جلوگیری کنند.

گزارش

آنچه که در تعریف بسیج گنجانده شده به خوبی در فولاد مبارکه دیده می شود

نشست همدانیشی فر ماندها ی بسیج کار گری اسفهان با مسئول سازمان بسیج کار گری و کار خانات کشور و معاونین وخبگان جبهه صنعت فولاد مبار که روز یکشنبه ۱۸ مردادماه در محل برگزاری جلسات کمیته مدیریت فولاد مبار که برگزار شد.

در ابتدای این نشست علامر ضا سلیمی معاون بهره‌داری فولاد مبار که ضمن خیر مقدم به مهمانان، گزارشی از عملکرد تولیدستی نادر فولاد مبار که در سال ۱۴۰۴ و همچنین اقدامات کمیته بحران شرکت قبل وبعدا ز بمباران فولاد مبار که بر ای پیشگیری از خسارت‌های فزاینده ورودند باز سازی بخش‌های آسیب‌دیده فولاد مبار که بیان کرد.

وی با اشاره به اینکه تولید و توانمندسازی داخلی همواره از سوی رهبر شهود مود تأکید بوده است، گفت: خوشبختانه فولاد مبار که طی سالان شمادی به‌ویژه در سال ۱۴۰۴ با عملیاتی کردن این راهبردی در افتخارات و دستاوردهای ارزشمندی دست‌یافته است و در سایه همین پیشرفت‌ها و اعتماد به سر ماه‌های داخلی توانست در مسیر باز سازی هم‌خود پیش خشد.

در ادامه حسین مدرسی فر معاون سرمایه‌های انسانی فولاد مبار که با تأکید بر اهمیت و نقش نیروی انسانی در تاب‌آوری سازمان‌ها و بازارا نه

گزارش

اقتصاد چرخشی، چگونه هزینه‌های پنهان را بازمی‌گرداند؟

روایت تازه سودآوری فولاد هرمزگان

در دورانی که زنجیره‌های تأمین جهانی تحت فشار ای‌بی سابقه‌ای قرار دار ندیمزیت‌قلبی در صنایع سنگین دیگر تنها به حجم تولیدستی ندارد بلکه به نحوه مدیریت منابع و ضایعات گر خورده است. رویکرد نوین شرکت فولاد هرمزگان در پیاده‌سازی «اقتصاد چرخشی»، نشان می‌دهد که چگونه باز تعریف مفهوم پسماند می‌تواند به جای یک معضل زیست‌محیطی، به یک اهرم استراتژیک برای ارتقا بهره‌وری عملیاتی، کاهش هزینه‌های پنهان و خلق ارزش افزوده تبدیل شود.

صنعت فولاد به‌طور سنتی بر پایه یک رویکرد خطی استخراج مواد

ردیف	شرح فعالیت	تأثیرات	نقد و بررسی
۱	مدیریت زباله‌های صنعتی	کاهش هزینه‌های دفع زباله، بهبود تصویر برند، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	فعالیت‌های مرتبط با مدیریت زباله‌های صنعتی، از جمله بازیافت و دفع، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۲	مدیریت انرژی و آب	کاهش هزینه‌های انرژی و آب، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	مدیریت انرژی و آب، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۳	کاهش ضایعات	کاهش هزینه‌های دفع ضایعات، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	کاهش ضایعات، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۴	مدیریت ضایعات	کاهش هزینه‌های دفع ضایعات، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	مدیریت ضایعات، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۵	مدیریت ضایعات	کاهش هزینه‌های دفع ضایعات، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	مدیریت ضایعات، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۶	مدیریت ضایعات	کاهش هزینه‌های دفع ضایعات، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	مدیریت ضایعات، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۷	مدیریت ضایعات	کاهش هزینه‌های دفع ضایعات، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	مدیریت ضایعات، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۸	مدیریت ضایعات	کاهش هزینه‌های دفع ضایعات، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	مدیریت ضایعات، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۹	مدیریت ضایعات	کاهش هزینه‌های دفع ضایعات، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	مدیریت ضایعات، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.

«علی رسولیان» مطرح کرد:

توسعه اکتشافات؛ اولویت ملی فولاد سنگان

تأمین‌نیازهای عملیاتی معادن نیز متناسب با این جایگاه راهبردی اصلاح شود. معادن سنگان تنها متعلق به یک استان نیستند، بلکه بخشی از سرمایه ملی و پشتوانه تولید فولاد کشور محسوب می‌شوند. مدیر عامل فولاد سنگان با اشاره به نتایج اکتشافات انجام‌شده در منطقه

چگونه الگوریتم‌ها آینده صنعت فولاد را شکل می‌دهند؟

قطب‌نمای جدید صنعت متالورژی

قطب‌نمای جدید برای تخصیص سرمایه

شاید یکی از جذاب‌ترین کاربردهای داده‌کاوی در صنعت متالورژی، تأثیر آن بر استراتژی‌های مالی کلان و ساختار شرکت‌های چندملیتی باشد. تصمیم‌گیری برای خرید یک رقیب کوچک‌تر، واگذاری یک دارایی معدنی، یا سرمایه‌گذاری چند میلیارد دلاری در یک کوره قوس الکتریکی جدید، دیگر بر اساس گزارش‌های سالانه سنتی انجام نمی‌شود.

داده‌کاوه‌ای سازمانی امروز با استفاده از تحلیل کلان‌داده‌ها، ارزش ذاتی دارایی‌ها را در سناریوهای مختلف شبیه‌سازی می‌کند. آن‌ها هم‌افزایی‌های پنهان را کشف می‌کنند؛ مثلاً ممکن است الگوریتم‌ها نشان دهند که تملک یک کارخانه کوچک تولید آهن اسفنجی در خاور میانه، با در نظر گرفتن مدل‌های پیش‌بینی قیمت گاز طبیعی در پنج سال آینده و قوانین جدید مالیات بر کربن مرزی، بازده سرمایه بسیار بالاتری نسبت به توسعه ظرفیت‌های فعلی در اروپا خواهد داشت. این رویکرد داده‌محور، ریسک سرمایه‌گذاری‌های کور کوتاه‌ار به شدت کاهش داده و به مدیران مالی ارشد ابزاری می‌دهد تا بودجه‌های میلیارد دلاری را با دقتی جراحی‌گونه در سودآورترین بخش‌های زنجیره ارزش توزیع کنند.

کالبدشکافی عملیاتی از کور به بلند داده‌قول‌های دیجیتال

داده‌کاوی تنها در آسمان اقتصاد کلان پرواز نمی‌کند بلکه تا عمق کوره‌های مذاب نیز نفوذ کرده است. مفهوم دوقولی دیجیتال یک مدل مجازی کاملاً دقیق از فرآیندهای فیزیکی کارخانه در حال تبدیل شدن به یک استاندارد صنعتی است.

در یک کارخانه مدرن، هزاران سنسور اینترنت اشیا در هر ثانیه داده‌های مربوط به دما، فشار، ترکیب شیمیایی گازهای خروجی و

گزارش

گزارشی از اقدامات فولاد مبار که در حوزه توانمندسازی سرمایه‌انسانی شرکت و حفاظت از آن در فرایند جنگ‌های اخیر تصریح کرد: در شرایط بحران سازمان، این نیروی انسانی توانمند و متخصص است که می‌تواند به نقطه‌قوت مبدل شود و این اتفاقی بود که در فولاد مبار که به‌خوبی رخ داده است.

هادی نباتی نژاد مدیر ارتباطات و برند سازمانی فولاد مبار که نیز در ادامه این نشست با اشاره به اهمیت زمان و نحوه انتشار اخبار

صنعتی و معدنی علاوه بر ناترازی انرژی، محدودیت‌های حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای، افزایش هزینه‌های تولید، با چالش‌هایی در فرآیند استخراج و تأمین الزامات عملیاتی نیز مواجه هستند. استمرار این شرایط می‌تواند بر ظرفیت تولید معادن و در نهایت بر پایداری زنجیره فولاد کشور اثرگذار باشد. وی ادامه داد: رفع این چالش‌ها نیازمند تصمیمات مقطعی نیست، بلکه باید با نگاه راهبردی، فرآیندهای تأمین، تسهیل مقررات، توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل، حمایت از نوسازی ماشین‌آلات، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین استخراج و هوشمندسازی معادن در دستور کار قرار گیرد.

رسولیان همچنین اظهار داشت: نرخ بهره‌وری در بخش معدن، با سرمایه‌گذاری در فناوری، کاهش منابع اداری و تقویت مشارکت بخش خصوصی تقویت خواهد شد. رسولیان با تأکید بر نقش آفرینی بخش خصوصی در عبور از محدودیت‌های موجود اظهار کرد: بخش خصوصی از ظرفیت، انعطاف‌پذیری و توانمندی لازم برای شناسایی مسیرهای جدید تأمین و رفع گلوگاه‌های عملیاتی بر خوردار است. با اعتماد به این ظرفیت و تسهیل فضای کسب و کار، می‌توان بخش قابل توجهی از مشکلات موجود ا در کوتاه‌ترین زمان بر طرف کرد و از ایجاد وقفه در تولید جلوگیری نمود.

وی در پایان خاطر نشان کرد: بخش معدن، نقطه آغاز زنجیره ارزش فولاد است و هر گونه اختلال در فرآیند استخراج، تأمین مواد اولیه و عملیات معدنی، آثار آن در تمامی حلقه‌های این زنجیره نمایان خواهد شد. از این رو، حمایت هدفمند از رفع موانع تولید، توسعه زیرساخت‌ها و اتخاذ تصمیمات متناسب با اهمیت راهبردی منطقه سنگان، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای تحقق اهداف برنامه هفتم توسعه، افزایش تاب‌آوری صنعت فولاد و تقویت امنیت اقتصادی کشور است.

گزارش

سبدهای مشتقه‌های ای می‌سازند که در برابر طوفان‌های ناگهانی بازار، از ترازنامه شرکت محافظت می‌کند.

اقتصاد چرخشی داده‌محور

یکی از روندهای نوظهور، استفاده از داده‌کاوی برای بهینه‌سازی اقتصاد چرخشی است. پسماند‌های صنعت فولاد دیگر به عنوان زباله دیده نمی‌شوند؛ بلکه محصولات جانبی بالقوه‌ای هستند که نیاز به بازسازی دارند. مدل‌های داده‌کاوی بازارهای مجاور مانند صنعت سیمان راهسازی یا کشاورزی را رصد می‌کنند تا بهترین زمان و مکان را برای فروش این محصولات جانبی پیدا کنند. کشف این الگوهای مصرف و قیمت‌گذاری دینامیک روی محصولات جانبی، جریان‌های درآمدی کاملاً جدیدی را برای شرکت‌های بزرگ متالورژی ایجاد کرده است که تا پیش از این در گزارش‌های مالی نادیده گرفته می‌شدند.

بقادر عصر هوشمندنی

نشریه اکونومیست بارها اشاره کرده است که مزیت نسبی در قرن بیست و یکم نه در مالکیت منابع فیزیکی، بلکه در توانایی پردازش اطلاعات نهفته است. صنعت جهانی فولاد اکنون در خط مقدم این واقعیت قرار دارد.

در آینده‌ای نه چندان دور، تمایز بین شرکت‌های برنده و بازنده در صنعت متالورژی، دیگر بر اساس حجم تولید سالانه یا قدمت نام تجاری آن‌ها نخواهد بود. خط‌تمایز جدید، مرز بین شرکت‌هایی است که همچنان در تاریکی تصمیم می‌گیرند و غول‌هایی که توانسته‌اند با استخراج الگوهای پنهان از کوه داده‌ها، بازار را پیش از وقوع آن پیش‌بینی کنند.

داده‌کاوی صنعتی، به قطب‌نمای اصلی برای مدیران ارشد استراتژیک، تحلیل‌گران مالی و طراحان ساختارهای نوین شرکتی تبدیل شده است تا کشتی‌های عظیم این صنعت سنگین را از میان طوفان‌های اقتصاد جهانی به سلامت عبور دهند. در نهایت، اتاقی که بتواند داده‌های خود، ادوب و تصفیه کند، برنده عصر جدید متالورژی در جهان هستند.

وی از کارکنان فولاد مبار که به‌عنوان مجاهدین فی سبیل اله در عرصه کار و تولید یاد و خاطر نشان کرد: امروز بهترین همکاران ما در بسیج در کنار مدیران و کارکنان فولاد مبار که آماده خدمت و همکاری هستند تا این شرکت بتواند همچنان به فعالیت و خدمت‌رسانی خود به‌نظام مقدس جمهوری اسلامی ادامه دهد.

اله‌باشتی با تأکید بر این که فولاد مبار که می‌تواند فراتر از تأمین ورق در بسیاری از جهات دیگر نیاز یاری‌سان سایر صنایع به‌ویژه صنایع کوچک‌تر باشد گفت: کتاب تجربیات این شرکت در جریان جنگ‌های اخیر و تمهیدات مدیریت شرکت برای به حداقل رساندن خسارت‌های تجهیزات و انسانی، بسیار ارزشمند است.

وی ضمن گرمی‌داشتن یاد و خاطره همه شهدای به‌ویژه سردار دل‌ها شهید حاج‌قاسم سلیمانی گفت: این شهید و الامقام همواره تأکید داشتند که «فرستی که در نهد بدست در دل فرصت نیست» از این رو فرصت و تجارب گران‌بهای که سوی مدیران و کارکنان فولاد مبار که در دل بحران جنگ‌های اخیر به‌دست آمده است، به معنی واقعی از تعریف شدن میدانی و عملی راهبردی بسیج در فولاد مبار که حکایت دارد که بسیار ارزشمند است.

مسئول سازمان بسیج کارگران و کارخانات کشور در بخش پایانی سخنان خود تصریح کرد: مجموعه فولاد مبار که اطمینان خاطر داشته باشد که بسیج همواره حامی و پشتیبان جبهه صنعت کشور از جمله فولاد مبار که خواهد بود.

گزارش

مستمر تفکیک پسماند خشک (کاغذ، پلاستیک، PET) از سال ۱۳۹۶، موفق شده تا کاهشی کارکنان را انسبست به تفکیک از مبدا افزایش دهد و حتی عواید حاصل از آن را در مسیر حمایت از مؤسسات خیریه هدایت کند. این اقدامات، دستوردهای مورد انتظار را در چهار لایه کلیدی محقق می‌سازند:

ردیف	شرح فعالیت	تأثیرات	نقد و بررسی
۱	کاهش هزینه‌های دفع زباله	کاهش هزینه‌های دفع زباله، بهبود تصویر برند، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	فعالیت‌های مرتبط با مدیریت زباله‌های صنعتی، از جمله بازیافت و دفع، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۲	مدیریت انرژی و آب	کاهش هزینه‌های انرژی و آب، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	مدیریت انرژی و آب، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۳	کاهش ضایعات	کاهش هزینه‌های دفع ضایعات، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	کاهش ضایعات، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۴	مدیریت ضایعات	کاهش هزینه‌های دفع ضایعات، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	مدیریت ضایعات، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۵	مدیریت ضایعات	کاهش هزینه‌های دفع ضایعات، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	مدیریت ضایعات، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۶	مدیریت ضایعات	کاهش هزینه‌های دفع ضایعات، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	مدیریت ضایعات، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۷	مدیریت ضایعات	کاهش هزینه‌های دفع ضایعات، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	مدیریت ضایعات، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۸	مدیریت ضایعات	کاهش هزینه‌های دفع ضایعات، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	مدیریت ضایعات، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.
۹	مدیریت ضایعات	کاهش هزینه‌های دفع ضایعات، بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک‌های زیست‌محیطی	مدیریت ضایعات، به‌طور فزاینده‌ای به یک بخش ضروری در صنایع مختلف تبدیل شده است.

تضمین بقادر فر دای صنع فولاد
فولاد هرمزگان با اتخاذ استراتژی هدفمند اقتصاد چرخشی عملاً ثابت کرد که الزامات زیست‌محیطی و رقابت‌محوس شاخص‌های بهره‌وری صنعتی، نه تنها مفاهیمی متضاد نیستند، بلکه در یک سیستم شبکه‌ای درهم‌تنیده از اقدامات سه‌گانه، شامل بهینه‌سازی عملیاتی در سایت، نهادینه‌سازی فرهنگ تفکیک در سازمان و تعریف پروژه‌های پژوهشی دانش‌بنیان، توانسته‌اند حلقه مفقوده میان کاهش هزینه‌های پنهان لجستیک و تأمین راه‌آبادها توسعه پایدار به‌شکلی ساختار یافته به یکدیگر متصل کنند. در نهایت، بستن این حلقه ارزش از طریق بازگرداندن هوشمندانه منابع به چرخه مصرف‌نه تنها حاشیه سودآوری و راندمان امروز سازمان را تضمین می‌کند بلکه تاب‌آوری و قدرت رقابت این مجموعه را در برابر چالش‌های فر دای صنعت فولاد به‌یمنه خواهد کرد.

اخبار فولاد

گذار هوشمندانه از تولید متمرکز به توسعه پایدار چگونه محقق می‌شود؟

طلوع عصر شبکه‌های فرامرزی

فولاد مبار که با تولید ۱۰۲۰۹ میلیون تن فولاد خام و رتبه ۴۳ جهان، در آستانه تصمیمی سرنوشت‌ساز ایستاده است. محدودیت‌های فصلی انرژی، تمرکز جغرافیایی آسیب‌پذیر و دیوارهای تعرفه‌ای، ناکارآمدی تکیه بر ظرفیت‌های صرفاً داخلی را اثبات می‌کند.

صنعت فولاد در سطح کلان اقتصاد جهانی، در حال عبور از یک گذرگاه تاریخی و تغییر رویکرد بی‌سابقه است. این گذار، به معنای عبور از مدل سنتی «تولید متمرکز مبتنی بر مزیت‌های جغرافیایی ملی» به سمت ایجاد شبکه‌های درهم‌تنیده، ارزش آفرین، فرامرزی و مبتنی بر پایداری زیست‌محیطی است. در دهه‌های گذشته، شرکت‌های بزرگ فولادسازی با تکیه بر یارانه‌های دولتی، نیروی کار فراوان و منابع عبور از دسترس در داخل مرزهای خود، به عنوان «قهرمانان ملی» قلم‌کم کردند. اکنون نیز پویایی‌های نوین ژئواکونومیک، استانداردهای پیشرفته زیست‌محیطی و تحولات زنجیره تأمین، فرصت طلایی و بی‌ظنیری را برای این قهرمانان خلق کرده‌اند تا با گسترش ساختارهای فرامرزی، قله‌های جدیدی از موفقیت و توسعه پایدار را فتح کنند.

فولاد مبار که، به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده ورق‌های فولادی در خاورمیانه و شمال آفریقا و بزرگ‌ترین تولیدکننده آهن اسفنجی در جهان، در کانون این نقطه عطف استراتژیک قرار دارد. این شرکت با تولید ۱۰۲۰۹ میلیون تن فولاد خام در سال ۲۰۲۵ میلادی، سهم ۳۲ درصدی از کل تولید فولاد خام ایران را دارد و موفق شده است رتبه چهل و سوم را در میان برترین ۵۰ فولادساز برتر جهان به‌خود اختصاص دهد.

ضرورت بهره‌گیری از ظرفیت‌های مکمل

برای درک ضرورت این گذار، ابتدا باید به کالبدشکافی چالش‌های ساختاری پرداخته شود. ساختار تولید در صنعت فولاد ایران به‌طور عمده بر پایه فناوری آهن اسفنجی و کوره‌های قوس الکتریکی بنا شده است که به‌طور ذاتی وابستگی بالایی به جریان مستمر و پایدار منابع انرژی، به‌ویژه گاز طبیعی و برق دارد. اگرچه این روش نسبت به کوره‌های بلند سنتی مزیت‌های زیست‌محیطی و آلپندگی کمتری دارد، اما محدودیت‌های زیرساختی در تأمین انرژی در داخل کشور، چالش‌های پیچیده‌ای را برای تولیدکنندگان بزرگ رقم زده است.

در سال‌های اخیر، ناترازی‌های فصلی در تأمین گاز طی ماه‌های سرد زمستان و محدودیت‌های شبکه برق در اوج مصرف تابستان، به یک مانع جدی برای حفظ ظرفیت حداکثری تولید تبدیل شده است. این محدودیت‌های اجتناب‌ناپذیر در مقاطعی از سال، به توقف بخشی از خطوط تولید منجر شده و تداوم عملیات بی‌وقفه شرکت‌ها را مختل می‌سازد.

تمرکز جغرافیایی و آسیب‌پذیری زنجیره ارزش
این محدودیت‌های زیرساختی، با یک چالش امنیتی و ژئوپلیتیکی نیز گره خورده است. مدل استقرار یکپارچه و مجتمع تمامی دارایی‌های استراتژیک در یک جغرافیای خاص، ریسک آسیب‌پذیری کل زنجیره ارزش را در صورت بروز بحران به شدت افزایش می‌دهد. حملات اخیر به زیرساخت‌های کلیدی صنعت فولاد، صحت این تحلیل را اثبات کرد.

در نتیجه این تمرکز جغرافیایی، صادرات فولاد ایران بافت مواجه‌شدو حجم عرضه در بازارهای بین‌المللی کاهش یافت. بازارهای هدف نیز بی‌درنگ واکنش نشان دادند؛ شرکت تجاری سنتی در منطقه که بخش عمده نیاز خود را از فولاد مبار که تأمین می‌کرد، مجبور به جایگزینی با واردات از رقبای منطقه‌ای و جهانی با تحمیل هزینه‌های گزاف‌تری شدند.

دیوارهای تعرفه‌ای و مرزهای بازار داخلی

در کنار موانع تولید، محدودیت‌های بازار نیز خودنمایی می‌کنند. ظرفیت اسمی تولید فولاد خام ایران در پی اجرای برنامه‌های توسعه‌ای کلان به شدت افزایش یافته است اما مصرف داخلی به دلیل ر کسود در بخش‌های مصرف‌کننده (مانند بخش مسکن)، پایین ر شده گام نبوده و نتیجه نرخ بهره‌برداری از ظرفیت‌ها رفت را تجربه کرده است.

فولاد مبار که برای جبران این اشباع در بازار داخل، بر توسعه صادرات مستقیم تمرکز کرده است، اما صادرات محصول نهایی با موانع جدی روبرو است. اعمال مستمر تعرفه‌های ضد دامپینگ از نسوی بازارهای اروپایی و وضع تعرفه‌های حمایتی و سنگین از سوی کشورهای همسایه، جریان صادرات مستقیم را به شدت آسیب‌پذیر کرده است. در این شرایط، انتقال بخشی از فرآیند تولید و پردازش نهایی به کشورهای ثالث، راهکاری استراتژیک برای عبور از این دیوارهای تعرفه‌ای، تغییر مبدا کالا و حفظ قدرت نفوذ در بازارهای هدف به‌شمار می‌رود.

ضرورت گذار استراتژیک به تولید فرامرزی
فولاد مبار که پس از دهه‌ها نقش آفرینی بی‌بدیل به عنوان بزرگ‌ترین فولادساز خاورمیانه و صنعت جابگه خود به عنوان «قهرمان بلانمازع ملی»، اکنون در آستانه یک تصمیم‌گیری تاریخی برای تضمین رشد پایدار خود قرار دارد. تحلیل پویایی‌های نوین اقتصاد جهانی نشان می‌دهد که استمرار هم‌زمنی در بازارهای بین‌المللی، نیازمند عبور از مدل‌های سنتی تولید متمرکز است. از این رو، روبرو به عرصه سرمایه‌گذاری‌های فرامرزی و استقرار ظرفیت‌های مکمل در کشورهای ثالث، دیگر تنها یک ایده بلندپروازانه نیست، بلکه یک الزام استراتژیک و یک چرخش هوشمندانه برای آینده‌بان مجموعه به‌شمار می‌رود. اتخاذ این رویکرد پیش‌دستانه، نه تنها تاب‌آوری زنجیره تأمین سازمان را در برابر محدودیت‌های گریزناپذیر زیرساختی و تکانه‌های ژئوپلیتیک به حداکثر می‌رساند، بلکه با عبور هوشمندانه از دیوارهای تعرفه‌ای، مسیر را برای ارتقای جایگاه فولاد مبار که از یک غول صنعتی داخلی، به یک بازیگر قدرتمند، منعطف و فرامرزی در تراز اقتصاد جهانی هموار می‌سازد.